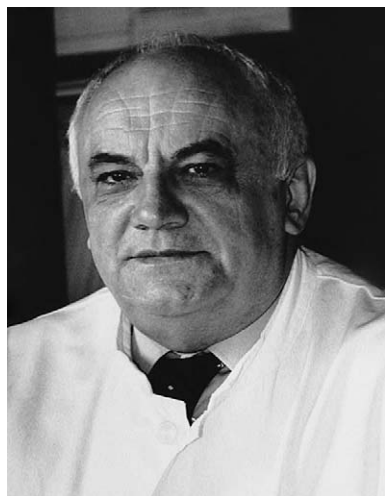

In memoriam

Obituaries

Prof. dr. sc. Nikola Matejčić (17. 4. 1936.–26. 4. 2006.)

*»IDI IZ ZEMLJE SVOJE I OD RODA SVOJEGA I IZ DOMA OCA SVOJEGA
U ZEMLJU KOJU ČU TI POKAZATI« (Knjiga postanka, 12:1)*

Otišao je prof. dr. Nikola Matejčić, otišao je naš Mate.

Nikola Matejčić rođen je 17. travnja 1936. godine na Krku. Gimnaziju je pohađao u Rijeci i maturirao 1954. godine nakon čega se upisuje na Medicinski fakultet u Zagrebu. Nakon otvaranja Medicinskog fakulteta u Rijeci nastavlja studij medicine u Rijeci i diplomira 30. rujna 1961. godine. Tijekom studija bio je demonstrator u Zavodu za histologiju. Nakon završenog liječničkog staža zapošljava se u Klinici za ženske bolesti bolnice »Braća dr. Sobol«. Specijalistički ispit iz ginekologije i porodništva položio je u Ljubljani 18. prosinca 1969. godine.

Od 1977. godine bio je šef Odjela opće ginekologije Klinike za ženske bolesti i porode Lokaliteta Rijeka. Magistarski rad pod naslovom »Modifikacija sistemske reaktivnosti u ženki štakora intrauterino senzibiliziranih alogenim tkivom« obranio je 27. ožujka 1978. godine na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Naslov primarijusa stekao je 11. studenoga 1981. godine. Doktorsku disertaciju pod naslovom »Uloga imunoloških mehanizama u nastanku i razvoju kliničke slike EPH-gestoze« obranio je 27. prosinca 1984. godine na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Nakon spajanja Klinike za ginekologiju i porodništvo lokaliteta Rijeka i Sušak postaje šef Odjela ginekologije 25. veljače 1986. godine.

Od 1964. godine predavao je predmete Ginekologija, Porodništvo i Zaštita žena i djece u Školi za medicinske sestre primaljskog smjera, Školi za medicinske sestre općeg smjera i Školi za zdravstvene tehničare.

Za znanstvenog suradnika izabran je 24. ožujka 1988. godine. U zvanje docenta izabran je 31. ožujka 1989. godine. Viši znanstveni suradnik postaje 28. svibnja 1992. godine, za izvanrednog profesora izabran je 24. rujna 1992. godine, a redoviti profesor postaje 14. listopada 1997. godine. Dužnost predstojnika Klinike za ginekologiju i porodništvo KBC-a Rijeka vršio je od 1. studenoga 1997. godine do konca 2001. godine. Odlazi u mirovinu 30. prosinca 2002. godine.

Bio je voditelj kolegija »Ginekologija i porodništvo«, Studija za više medicinske sestre i voditelj elektivnog predmeta »Suvremeni medicinski i socijalni aspekti ginekološkog malignoma« za studente medicine. Na poslijediplomskom studiju Kliničke imunologije i eksperimentalne i kliničke transplantacije vodio je kolegij »Imunologija reprodukcije i perinatalne dobi«. U više navrata bio je mentor pri izradi doktorskih disertacija, magisterija, znanstvenih i diplomskih radova studenata medicine i studentica Studija za više medicinske sestre. Sudjelovao je aktivno u radu niza kongresa i simpozija u zemlji i inozemstvu, a publicirao je 70-ak znanstvenih i stručnih radova.

Bio je član Zbora liječnika Hrvatske, Društva ginekologa i opstetričara Hrvatske, Društva za perinatalnu medicinu Hrvatske, Grupe za ginekologiju Alpe-Adria, Hrvatskoga imunološkog društva, Hrvatskoga društva za fiziologiju i Internacionalnog društva za imunologiju reprodukcije.

Područje njegova posebnog stručnog interesa bili su rana detekcija, dijagnostika i terapija ginekoloških malignih tumora s posebnim naglaskom na njihovo kirurško liječenje. Kao član istraživačkog tima za imunologiju reprodukcije dao je velik doprinos u objavi brojnih znanstvenih radova.

Odlikovan je spomenicom Domovinskog Rata i Redom Hrvatskog trolista.

U svojoj struci i svome gradu prof. dr. sc. Nikola Matejčić ostavio je neizbrisiv trag među studentima, kolegama i pacijentima samoprijegornim i samozatajnim radom. Čovjek koji je uvijek našao vremena za bolesnice, kolege i suradnike, koji je uvijek imao dovoljno strpljenja za tuđe probleme nastojeći pritom biti blag, uviđavan i razborit, ali istodobno i odlučan u pronalaženju konačnih rješenja. Uvijek pri ruci za bolesnice, često žrtvujući svoje slobodno vrijeme, bio je simbol ustrajnosti i postojanosti na svome radnome mjestu.

Neka mu je vječna hvala i slava za sve dobro koje je učinio!

Prof. dr. sc. Herman Haller

Doc. dr. sc. Ivo Eterović-Sorić (11. 5. 1932. – 8. 7. 2005.)

Različiti su profili i putovi liječnika, ali korijen svakog dobrog liječnika je u ljubavi i razumijevanju čovjeka. Doc. dr. sc. Ivo Eterović-Sorić, koji je preminuo prošlog ljeta i pokopan pod čempresima na starome groblju u Pučišćima, razumijevao je ljude, njihove nevolje, interese i potrebe. Počeo je kao liječnik opće prakse na rodnome Braču, završio kao socijalni medicinar i zdravstveni administrator u metropoli, ali ostao bliži ljudima i kulturi vlastitog podneblja, poeziji pa i mediteranskom shvaćanju života nego brojkama, propisima i pravnim formulacijama kako, smatra se, traži javnozdravstveno djelovanje.

U biografiji ćemo naći da je u Bolu polazio poznatu školu u dominikanskom samostanu i završio klasičnu gimnaziju u Splitu. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu s 27 godina, a poslijediplomski studij javnog zdravstva s 34 godine i specijalistički ispit iz socijalne medicine i organizacije zdravstvene zaštite položio s 36 godina. Doktorsku tezu obranio je s 47 godina, a s 48 godina se habilitirao i postao docent Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Nakon četiri godine koje je proveo kao liječnik i ravnatelj Doma zdravlja u Supetru, pošao je na daljnje studije i počeo raditi u Zavodu za zaštitu zdravlja Split koji je kasnije i vodio kao ravnatelj (1971–1980). Tu je vodio i sudjelovao u brojnim analizama i istraživanjima zdravstvenog stanja i programima razvoja zdravstva u Dalmaciji. Bio je predavač u Zdravstvenome školskom centru, Višoj školi za medi-

cinske sestre i nastavnik na Splitskom studiju Medicinskog fakulteta. Organizirao je i vodio poslijediplomske studije iz opće/obiteljske medicine, školske medicine i medicine rada. Sudjelovao je u stvaranju Kodeksa sanitarnih mjera u turističkim područjima. Godine 1982. preselio se u Zagreb gdje je bio tajnik Udruženja zdravstvenih ustanova Hrvatske. Na toj funkciji bio je i predsjednik organizacijskog odbora međunarodnih izložbi Medicina i tehnika te organizirao brojne stručne sastanke, savjetovanja i simpozije o organizaciji zdravstva. I dalje je sudjelovao u nastavi, a također u projektu »Trajno usavršavanje za primarnu zdravstvenu zaštitu uz pomoć video i računarke tehnologije« (suradnja s Japanom). Uz stručne i znanstvene pisao je i nastavne tekstove. Dvije su mu teme bile i ostale najbliže: decentralizacija zdravstva i integracija zaštite (Svjetska zdravstvena organizacija, 1990.) te osobito posebnosti zdravstva na otocima (1994.), pa je jedno vrijeme bio i član Nacionalnog vijeća za razvitak hrvatskih otoka.

Stavovi i shvaćanja I. Eterovića bili su ukorijenjeni u mediteranskoj kulturi i čovjeku, težaku kao mjerilu svih bitnih ocjena i odluka. Trebalo ga je vidjeti kako pamti svoje nekadašnje pacijente, a i oni njega, kako se zaustavljaju da ga pozdrave. Trebalo je vidjeti kako zna pojedinosti o radu zdravstvenih ustanova i kako se brine za mogućnosti njihova djelovanja.

Znanstveno se bavio pitanjima koja su proizlazila iz njegovih osnovnih stavova, iz osjećaja zajedništva i stvaralačke samostalnosti. Doktorska mu teza govori o regiji u zdravstvenoj zaštiti. Uspoređujući teorijske postavke i zdravstvenu praksu, pronalazio je argumente za decentralizaciju zdravstva, kao i činjenice o njezinim dometima i ograničenjima. Regija mu nije bila samo gospodarski i geopolitički pojam, već područje jasno određeno načinom života i kulturom kraja. Na dalmatinskom području ilustrirao je to i potvrđivao demografskim i zdravstvenim pokazateljima, uspoređujući otočni dio, priobalje i planinsko zaleđe Dalmacije. Osobno iskustvo i interes vraćali su ga uvijek ponovno posebnostima zdravstvene zaštite na otocima i o tome je zadnjih godina najviše pisao, govorio i djelovao u mogućnostima koje su mu bile dane.

Bio je socijalno orijentiran i spadao u grupu stalnih i izvornih, a ne samo formalnih i blagorječivih »štamparovaca«. Rođenomu u obitelji klesara bračkog kamena, u braku sa kćeri poznatog znalca kamenog umijeća, saznanja o bitnim odrednicama života nisu mu bila teorijske postavke nego dio njega samoga. U rješavanju problema bio je pragmatičan. Socijalno saznanje, ponašanje i uloga pojedinca, njegov moral, stručna perspektiva i djelovanje, vodili su ga ne samo kao nastavnika i javnu osobu već i u svim upravljačkim i zdravstvenopolitičkim funkcijama kojima se bavio veći dio života. Probleme je volio rješavati u neposrednom odnosu, sučelice s drugima, pronicao njihove interese i potrebe. Putovao je i obilazio, slušao i promišljao. Bio je tolerantan, ali jasno moralno i duhovno određen, intelektualno kritičan prema svakoj ideologiji. »Što je ludo, to je naše«, bila mu je omiljena uzrečica.

Takav stav i način rada, koji nije jednostavno svrstati ni socijalno, politički ni stručno, donosio mu je također nerazumijevanja i protivnike, pogotovu u redovima onih koji su u zdravstvu tražili neposrednu korist ili politički uspjeh, onih koji su osjećali da im zna slabosti, koji su shvaćali da radi po tradicionalno i duhovno ukorijenjenim etičkim normama, iako ne nužno po suvremenim poduzetničkim pravilima ili državnim interesima.

Volio je život i sve radosti koje može pružiti, a osobito dijeleći ih zajedno s drugima, prijateljima, uz veselje i pjesmu, kad mu je odjednom na pamet došao neki stih iz Odiseje, citat iz Biblije ili pjesma voljenog Cesarića, Ujevića ili Kranjčevića, a najčešće poslovice ili uzrečica starih Bračana.

»Sjećam se brojnih sastanaka uredništva Bračkog zbornika, naviru prošloljetni susreti na supetarskoj rivi uza štekate, kada si dugo sjedio zagledan u more. Dragi su mi bili naši susreti na Braču, a još draže su mi bile udivljenost i spoznaja koliko je duboko i jako živio Brač u Tebi.« izrekao mu je akademik Petar Šimunović nad grobom na »najljepšem otočkom kamenom groblju uz more«.

Dobro je da se ljudi ne mogu klasificirati i da među javnim zdravstvenim radnicima imamo ljude zagledane u more i viziju zadovoljnih radinih ljudi i pravične domovine.

Želimir Jakšić

Dr. Željko Vertot (21. 5. 1925. – 30. 4. 2002.)

U večernjim satima 30. travnja 2002. godine preminuo je nakon duge i teške bolesti naš poštovani kolega i prijatelj dr. Željko Vertot, liječnik u mirovini, specijalist za bolesti pluća i tuberkulozu. Veći dio svoga radnog vijeka proveo je radeći predano u Antituberkuloznom dispanzeru i Pneumoftizeološkoj službi Medicinskog centra u Karlovcu. Njegovom smrću izgubili smo uglednog liječnika, dragog kolegu i prijatelja, a njegovo mjesto u obitelji, koju je iznad svega volio, ostalo je nepovratno prazno. Ali smrt, ta velika nepoznanica i sastavnica života, nije uzela baš sve, ostavila nam je duh čovjeka, prijatelja i liječnika, koji i dalje živi u našim sjećanjima preko riječi i djela koje pojedinac ostavlja svojoj obitelji, radnoj okolini i društvu.

Dr. Željko Vertot rodio se u Zagrebu 21. 5. 1925. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Zagrebu. Diplomirao je 1952. god. na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je završio i pripravnički staž. Kao liječnik opće medicine radio je nekoliko godina u Županji. Specijalizaciju iz pulmoftizeologije započeo je u Osijeku, a završni specijalistički ispit položio 1958. g. u Zagrebu. U Karlovac dolazi 1961. god. i preuzima mjesto šefa Antituberkuloznog dispanzera. Za šefa Pulmoftizeološke službe Medicinskog centra imenovan je 1979. g. Na toj dužnosti ostaje do umirovljenja 1990. g. Od 1979. do 1984. g. obnašao je dužnost

pomoćnika generalnog direktora Medicinskog centra za medicinska pitanja.

Stručno djelovanje dr. Vertota bilo je veoma obuhvatno i široko te se može podijeliti u dva razdoblja. Prvo razdoblje obuhvaća 60-e i 70-e godine dok je obnašao dužnost šefa ATD-a, a bilo je prije svega usmjereno na programe prevencije, otkrivanje, dijagnostiku i liječenje tuberkuloze, koja je u to vrijeme bila među vodećim bolestima respiratorne patologije. Sa suradnicima i svojim velikim prethodnikom prim. dr. V. Vukmanovom uložio je mnogo truda radeći na suzbijanju tuberkuloze u Karlovcu i karlovačkoj užoj i široj regiji. Otvaraju se antituberkulozni dispanzeri u Dugoj Resi, Slunju, Ozlju, Vrginmostu i Vojniću, a provode se fluorografska snimanja na području Kotara Karlovac. Kruna toga rada bio je pad morbiditeta i mortaliteta od tuberkuloze.

Drugo razdoblje njegova rada obuhvaća vrijeme od 1979. do 1990. god. kada postaje šefom Službe za plućne bolesti Medicinskog centra. U tom razdoblju dr. Vertot usmjerava rad Službe prema modernoj pulmologiji. Intenziviraju se endoskopija i funkcionalna dijagnostika, a otvara se i Alergološki odsjek. Posebnu pozornost posvećuje edukaciji stručnog kadra. Odlazeći u zasluženu mirovinu, ostavio je iza sebe educirane liječnike koji su preuzeli izazove moderne pulmologije. Proveo je svoj cijeli radni vijek radeći tiho, mirno, strpljivo i pedantno. Dijaskopirao je godinama, što je zacijelo negativno utjecalo na njegovo zdravlje.

Bio je član Pneumoftizeološke sekcije HLZ-a, danas Hrvatskoga pulmološkog društva, a u jednom mandatu i član upravnog odbora. Kontinuirano je pratio i bio informiran o znanstvenim i stručnim zbivanjima na području pulmoftizeologije. Sudjelovao je na mnogim stručnim sastancima, savjetovanjima, simpozijima i kongresima, pisao edukativne članke o tuberkulozi. Bio je dugogodišnji član Hrvatskoga liječničkog zbora – Podružnice Karlovac. Na osnivačkoj skupštini Ogranka Karlovac pristupio je Hrvatskomu društvu umirovljenih liječnika i dolazio na naše sastanke i predavanja. Nažalost, nemišna bolest nije mu dopuštala da s nama češće dijeli ugodne trenutke naših susreta.

Mi, sadašnji i bivši suradnici, kao i kolege umirovljeni liječnici, voljeli smo i poštovali svog šefa, kolegu i prijatelja, humanista, jednostavnog, poštenog i skromnog čovjeka, široke i svestrane naobrazbe, koji je posjedovao prirodni »agrarerski« šarm, volio život i znao mu se radovati. Voljeli su ga iskreno i poštovali njegovi brojni pacijenti i građani Karlovca. Njegova obitelj može biti ponosna što je imala u obiteljskom domu takvog čovjeka, supruga, oca i djeda.

Zahvaljujemo dr. Vertotu za sve dobro što je učinio svojim brojnim bolesnicima, a posebno na promicanju i razvoju pulmološke struke. I na kraju, sjećamo ga se s mislima – izvor života darovao mu je život i predao uzburkanoj rijeci da teče tijekom dugih 77 godina, kroz kišne, olujne i sunčane dane te ga u smrti uveo u neizmjerne vječni ocean života u svemiru.

*Dr. Vlasta Grbac
Prim. dr. Rudolf Muhvić*